

GEODEZIJA IN DIREKTIVA INSPIRE

GEODESY AND INSPIRE DIRECTIVE

Tomaž Petek

**UDK: 004.6:528:659.2:711
ABSTRACT**

Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta EU INSPIRE je bila sprejeta 24. aprila 2008 in je začela veljati 15. maja 2008. Zdaj se končuje obdobje njenega prenosa v pravni red držav članic in se začinja njeno izvajanje. Direktiva INSPIRE ureja izhodišča za vzpostavitev evropske podatkovne infrastrukture za prostorske informacije v državah članicah EU, imenovane tudi INSPIRE (Directive 2007/2/EC of the European Parliament and of the Council of 14 March 2007 establishing an Infrastructure for Spatial Information in the European Community (INSPIRE)). V veliki večini evropskih držav bo uskladitev določb Direktive INSPIRE z nacionalno zakonodajo izvedena s pripravo novega zakona, ki bo dodelil osrednje mesto državnim geodetskim in kartografskim službam. Državne geodetske službe so v obveznostih, ki jih državam članicam nalaga direktiva, videle priložnost za aktivno udejstvovanje.

Za uspešno izvedbo Direktive INSPIRE je namreč ključnega pomena, da pri tem sodelujejo vsi upravljavci in uporabniki podatkov o prostoru in okolju (v nadaljevanju prostorskih podatkov), ki so navedeni v prilogah k direktivi. Tako je treba vzpostaviti tudi določene organizacijske strukture. Direktiva INSPIRE namreč opredeljuje način usklajevanja na področju prostorske podatkovne infrastrukture med državami članicami EU in institucijami EU.

Izvajanje Direktive INSPIRE bo vplivalo na poslovanje vseh organov javne uprave, ki vodijo in vzdržujejo prostorske podatke. Več kot dve tretjini podatkov, navedenih v prilogah k Direktivi INSPIRE, so podatki, ki jih v Sloveniji že danes vodi in vzdržuje državna geodetska služba. Ta ima vzpostavljen tudi portal z imenom 'prostor' in metapodatkovni sistem. Slovenska

**Klasifikacija prispevka po COBISS-u: 1.04
POVZETEK**

The Directive of the European Parliament and of the Council INSPIRE was adopted on 24th April 2008 and it entered into force on 15th May 2008. The transposition period into national legal framework is finishing and we are at the beginning of the implementation period. The purpose of the Directive is to lay down general rules aimed at the establishment of the infrastructure for spatial information in the European Community (hereinafter referred to as INSPIRE), for the purposes of Community environmental policies and policies or activities which may have an impact on environment. In many European countries the transposition phase will be done with adoption of a new law, where national mapping and cadastral agencies will have leading role.

Successful implementation calls for strong cooperation between all stakeholders (data providers and users) from environmental and spatial fields. So it is necessary to establish appropriate coordination mechanisms and structures. Directive INSPIRE also defines organisational measures for the coordination in the field of spatial data infrastructure between Member States and Community institutions.

The Republic of Slovenia state geodetic authority already manages more than two thirds of data types listed in annexes to the Directive INSPIRE. Metadata services and data viewers are already available to users through web portal 'prostor'. Slovenian geodesy has already assured users good access to data and services related to spatial data and their use. Search services for most of the spatial data are available to users without unnecessary administrative obstacles and for the majority of spatial data also metadata descriptions exist.

geodezija je uporabnikom že doslej zagotavljala dobro dostopnost do podatkov in storitev, povezanih s prostorskimi podatki, in zagotavljala njihovo uporabo. Storitve iskanja večine prostorskih podatkov so uporabnikom na voljo brez nepotrebnih administrativnih ovir, za večino podatkov pa obstajajo tudi izdelani metapodatkovni opisi. Pred nami pa je obsežna naloga, ko bomo morali urediti usklajevanje na področju prostorske podatkovne infrastrukture (v nadaljevanju PPI). Treba bo opredeliti tudi pravne in tehnične podrobnosti medopravilnosti prostorskih podatkov, pregledati pravila dostopa do prostorskih podatkov, ki jih upravljajo organi javne uprave v Sloveniji, in poenotiti pravila cenovne politike v zvezi s temi podatki. V prispevku smo poskušali opisati, kako se oziroma kako bi se morala v te dejavnosti vključevati slovenska geodezija, tako v javni upravi kot v izobraževalnem in zasebnem sektorju.

But we are facing a big challenge and responsibility for establishing Slovenian spatial data infrastructure (hereinafter SDI) and mechanisms for coordination of all stakeholders. It is necessary to define legal and technical details of spatial data interoperability, review data access rules for spatial data, which are managed by public authorities in Slovenia and harmonise pricing policy rules. In the article we try to describe possibilities and challenges the Slovenian geodetic sector is facing and are related to the establishment of Slovenian SDI.

KEY WORDS

geodezija, direktiva INSPIRE, prostorska podatkovna infrastruktura

KLJUČNE BESEDE

geodesy, INSPIRE Directive, spatial data infrastructure, SDI

1 UVOD

Živimo v času globalnega segrevanja in svetovne recesije. Eden ključnih ciljev Vlade Republike Slovenije in Ministrstva za okolje in prostor je bil že doslej izvajanje integrirane podnebne in energetske politike Evropske unije (EU) ter preprečevanje oziroma zmanjševanje posledic na področjih, ki ogrožajo trajnostni razvoj. Čimprejšnji dogovor o podnebno-energetskem svežnju ukrepov na področju zmanjševanja emisij toplogrednih plinov, trgovanja z emisijami toplogrednih plinov in obnovljivih virov energije bo mogoč samo ob zagotovljenih ustreznih podatkih o okolju in prostoru, ki nam bodo omogočali učinkovito upravljanje prostora in okolja ter zagotavljali dovolj trdno podlago za kakovostne odločitve. Navedena ključna področja bomo lahko še bolj kakovostno upravljali in o njih odločali, če bomo vzpostavili ustrezno podatkovno infrastrukturo. In prav to področje ureja Direktiva 2007/2/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2007 o vzpostavitvi infrastrukture za prostorske informacije v Evropski skupnosti (INSPIRE). Gibali in vodili oblikovanja in sprejetja Direktive INSPIRE sta namreč sodelovanje in sinergijsko delovanje. Države članice so že dolgo nazaj spoznale, da zgolj sektorske in nacionalne aktivnosti ne zadoščajo več pri upravljanju naravnih virov in okolja, zato je potrebno sodelovanje in doseganje soglasja med državami. Sinergija med delovanjem držav na omenjenih področjih je mogoča, a na podlagi jasne vizije, ki je tudi izražena v uvodnem delu Direktive INSPIRE. Poleg tega lahko EU dobre prakse na tem področju prenese v sosednje regije.

Ministrstvo za okolje in prostor in predvsem Geodetska uprava RS kot organ v njegovi sestavi sta že med nastajanjem direktive dejavno spremljala postopek oblikovanja pobude ter sprejemanja direktive. Zavedamo se namreč, da napredek pri prehodu s podatkov, vodenih in hranjenih na analognih nosilcih informacij, v digitalno obliko odpira doslej neznane možnosti za revolucionarni preobrat pri dostopu do podatkov, posredovanju informacij in odločanju na podlagi prejetih informacij na vseh ravneh družbe. Ta premik z omejenega dostopa na javen in odprt dostop do prostorskih podatkov in informacij je izziv za celotno družbo. Za uspešno upravljanje podatkov in njihovo kar najučinkovitejšo uporabo je nujna vzpostavitev prostorske podatkovne infrastrukture v Sloveniji. V nadaljevanju prispevka želimo opozoriti na nekatere vidike tega vprašanja, ki ponujajo nove priložnosti tudi slovenski geodeziji.

2 TRENUTNO STANJE

Prostorski podatki so bili doslej pogosto neopredeljene kakovosti, zasnovani in vodeni so bili v različnih geografskih informacijskih sistemih in niso bili vedno dostopni vsem uporabnikom na lokalni, regionalni, nacionalni in mednarodni ravni. Zaradi tega so projekti zagotavljanja informacij za odločanje, ki povezujejo in združujejo podatke iz različnih virov, pogosto dolgotrajni in dragi, celo neizvedljivi. Zaradi vsega navedenega je bila sprejeta Direktiva INSPIRE, katere cilj je zmanjšati podvajanja vloženga dela in sredstev pri zbiranju podatkov in njihovem usklajevanju ter olajšati njihovo uporabo.

Na področju prostorskih podatkov in politik na področju prostorskih podatkov lahko poleg sprejete Direktive INSPIRE zasledimo še vrsto drugih pobud in direktiv. Omenimo zgolj pobude Evropske komisije eEurope, eGovernment, eContent in eBusiness, ki vse vzpodbujajo širjenje spletnih tehnologij v organih javne uprave ter ureditev področja dostopa do informaciji javnega značaja, kjer najdemo tudi prostorske podatke. K slednjemu prištevamo direktive, ki se nanašajo na podatkovno politiko, varovanje osebnih podatkov in pravic reprodukcije oziroma varovanje avtorskih in sorodnih pravic. S prostorskimi podatki so povezane tudi direktive in odločitve, ki zadevajo monitoring okolja in varovanje narave (hrup, gozdovi, klimatske spremembe, narava, biotska raznolikost, naravni viri, smeti, zdravje).

Republika Slovenija že zdaj izpolnjuje precejšen del usmeritev in zahtev, ki izhajajo iz predloga Direktive INSPIRE. Danes imamo v Sloveniji na voljo celo vrsto temeljnih prostorskih podatkov, do katerih lahko uporabniki dostopajo enostavno in katerih zbirke se redno vzdržujejo. Pozitivno lahko ocenimo tudi metapodatkovni sistem, ki uporabnikom že vrsto let lajša iskanje in daje informacije o obstoju posameznih podatkovnih zbirk, njihovi kakovosti in pogojih dostopa ter cenovni politiki. Delitev cenovne politike na komercialne in nekomercialne načine uporabe prostorskih podatkov ter način financiranja prve vzpostavitve podatkovnih zbirk je tudi v Sloveniji rešena podobno, kot jo predvideva predlog direktive. Obstoječa zakonodaja, ki ureja evidentiranje nepremičnin, prostorsko načrtovanje in uporabo informaciji javnega značaja, sta skupaj z zakonodajo o elektronskem poslovanju in elektronskem podpisu ter zakonodajo na področju varstva osebnih podatkov dobra pravna podlaga za vzpostavitev prostorske podatkovne infrastrukture v Sloveniji. Sprejeto je tudi že prvo izvedbeno pravilo za metapodatke na ravni EU,

torej se temeljna načela direktive že udejanjajo v praksi. Seveda pa nas na tem področju čaka še veliko dela in usklajevanja.

3 NALOGE, KI SO PRED NAMI

Za uspešno izpolnjevanje zahtev Direktive INSPIRE ter učinkovito in usklajeno uporabo prostorskih podatkov in na njih zasnovanih storitev je nujna tudi formalna vzpostavitev prostorske podatkovne infrastrukture v Sloveniji (PPI). Na državni ravni je treba vzpostaviti učinkovit organizacijski sistem vodenja PPI, ustrezno pravno podlago, skladno z zahtevami Direktive INSPIRE o prenosu njenih določil v pravni red države, treba je dopolniti vladne strategije na področju informacijske tehnologije (IT) in e-uprave, ki bodo vključevale PPI, ali pa sprejeti posebno strategijo za prostorsko podatkovno infrastrukturo v Sloveniji. Opraviti je treba tudi pregled in dopolnitev obstoječe cenovne politike in pogojev posredovanja podatkov pri večini upravljavcev prostorskih podatkov. Pri razvoju PPI imamo opravka z zapletenim procesom sprememb, ki zahteva vključenost veliko ustanov in posameznikov. Zato je posebno pozornost treba nameniti opredelitvi učinkovitega sistema upravljanja in vodenja PPI. Organizacijski vidik mora podpreti potrebe in interese celotne skupnosti oziroma družbe, in sicer tako, da se zagotavlja vodenje in upravljanje sprememb, vključenost udeležencev, učinkovito komuniciranje in usklajevanje med njimi ter kakovost podatkov in storitev.

3.1 Organizacija in usklajevanje

Ključnega pomena je, da pri uresničevanju direktive sodelujejo vsi upravljavci prostorskih in okoljskih zbirk podatkov. Direktiva INSPIRE v VI. poglavju predvideva, da morajo države določiti ustrezne strukture in mehanizme za usklajevanje vseh, ki potrebujejo infrastrukturo za prostorske informacije, to je uporabnikov, proizvajalcev, ponudnikov storitev z dodano vrednostjo. Navedeno usklajevanje vključuje ugotavljanje potreb uporabnikov, zagotavljanje informacij o primerih dobre prakse in povratnih informacij o izvajanju direktive. Komisija, ki je določena v Direktivi INSPIRE kot usklajevalni organ na ravni EU, je odgovorna za usklajevanje infrastrukture za prostorske informacije v Skupnosti na ravni Skupnosti, pri tem ji pomaga Evropska agencija za okolje. Vsaka država članica je v skladu z direktivo dolžna določiti organ javne uprave, ki bo odgovoren za stike s komisijo na ravni EU.

V direktivi je opredeljen način usklajevanja na področju prostorske podatkovne infrastrukture med državami članicami EU in institucijami EU. Uresničitev direktive v posameznih državah bo vplivala na poslovanje vseh organov javne uprave, ki vodijo in vzdržujejo podatke, navedene v treh prilogah k direktivi. Institucionalna ureditev PPI predvideva vzpostavitev odbora ali sveta ter projektne in delovne skupine. Člani sveta bi bili najvišji predstavniki direktoratskih in organov v sestavi vladnih resorjev, ki na svojih področjih vodijo in uporabljajo zbirke prostorskih podatkov. Takšen organ bo odločal o strategiji, ciljih, politiki in programih vzpostavljanja in delovanja PPI. Potrjeval bo najpomembnejše odločitve, povezane s PPI na ravni državnih organov. Projektne skupine so namenjene za usklajevanje in posamezne izvedbene dejavnosti na operativni ravni, za usklajevanje potreb in oblikovanje ter izvedbo projektov posameznih interesnih skupin ter za odnose z javnostmi. Za administrativno in tehnično podporo ter za naloge vodenja in vzdrževanja

portala PPI ter za zagotavljanje komunikacijske podpore (ravnanje z gradivom, izvedba delavnic, organizacija dogodkov, obveščanje javnosti ter za zagotavljanje storitev projektnega managementa) se zadolži eden izmed organov v okviru enega od resorjev, najprimerneje Ministrstva za kolje in prostor (MOP).

3.1.1 Naloge na področju organizacije in usklajevanja

Obsežno in morda tudi najteže delo nas čaka na področju organizacije in usklajevanja. Zagotoviti je treba ustrezno politično podporo za vzpostavitev PPI ter vključiti PPI v strategijo e-prave in druge strateške razvojne dokumente države. Že sama Direktiva INSPIRE nam nalaga obveznost prenosa njenih določb v pravni red, torej moramo vzpostaviti ustrezne pravne podlage, najboljše zakona in podzakonskih aktov.

Urediti in ponovno preveriti je treba zakonsko podlago za morebitne omejitve pri dostopu do prostorskih podatkov in s tem omogočiti še večje odprtje trga in zagotavljanje prostega dostopa do informacij javnega značaja. Poleg organov javne uprave moramo tudi drugim uporabnikom omogočiti dostop do izdelkov, ki jih potrebujejo, kar pa najhitreje dosežemo z vzpostavitvijo trga za prostorske podatke in izdelke. Upoštevati je treba logiko takšnega poslovnega modela, kjer javna uprava zagotavlja osnovne podatke, zasebni sektor pa je nosilec dodane vrednosti nad temi podatki. Seveda tega ne moremo doseči, če ne zagotovimo virov dolgoročnega in stabilnega financiranja osnovne prostorske podatkovne infrastrukture.

Za ustrezno usklajevanje dela je nujna vzpostavitev jasne organizacijske strukture vseh vključenih udeležencev. Predvideno je imenovanje komisije oziroma sveta, kar bo opredeljeno v nastajajoči zakonski podlagi. Za operativno delo je nujna vzpostavitev projektne skupine in ustrezne administrativne podpore. Poleg tega nas čaka izvedba in organizacija ustreznih promocijskih aktivnosti ter vključitev širšega kroga udeležencev v organizacijo skupnih projektov. Za iskanje odgovorov na posamezno kompleksnejše tehnološko vprašanje bi se oblikovale tudi delovne skupine.

Vse zgoraj našete naloge že danes potekajo ob sodelovanju in angažiranju državne geodetske službe. Od odločitev na politični ravni pa je odvisno, kako močno vlogo in s tem tudi odgovornost v teh dejavnostih bo dobila državna geodetska služba in kakšno vlogo bosta imela zasebni geodetski in akademski sektor. Po izkušnjah iz tujine je državna geodetska služba najpogosteje odgovorna za organizacijsko-tehnični del vzpostavljanja PPI in podporo procesov na področju podatkov in storitev, zasebni sektor in raziskovalno-izobraževalni sektor pa se kar najbolj vključujeta v procese standardizacije in harmonizacije prostorskih podatkov med zajemom in vzdrževanjem ter zagotavljanje storitev z dodano vrednostjo, kar je po našem izvedljivo tudi v naši državi.

3.2 Prostorski podatki in storitve

V skladu z opredelitvijo iz direktive so »prostorski podatki« podatki, ki se neposredno ali posredno nanašajo na posamezno lokacijo ali geografsko območje; direktiva se nanaša na vse zbirke prostorskih podatkov, ki so v elektronski obliki, so v pristojnosti javne uprave in se nanašajo na eno izmed vsebin, navedenih v prilogah k direktivi.

Direktiva poleg zbirk prostorskih podatkov, opredeljenih v predlogu, zajema storitve, ki se lahko opravijo s sklicem na računalniško aplikacijo, na prostorske podatke v zbirkah podatkov ali s sklicem na metapodatke, ki so povezani s temi zbirkami (v nadaljevanju »storitve v zvezi s prostorskimi podatki«). Kar zadeva zbirke prostorskih podatkov, s katerimi razpolagajo organi javne uprave na lokalni ravni, se ta direktiva uporablja samo za tiste, katerih zbiranje ali razširjanje usklajuje organ javne uprave na državni ravni, ali pa se to zahteva v skladu z nacionalno zakonodajo.

Več kot dve tretjini vsebin, navedenih v prilogah k direktivi, so podatki, ki jih v Sloveniji že danes vodi in vzdržuje državna geodetska služba. Ta ima vzpostavljen tudi portal »prostor« in metapodatkovni sistem. Slovenska geodezija je že zagotovila dobro dostopnost do storitev, povezanih s prostorskimi podatki, in zagotavlja njihovo uporabo. Storitve iskanja večine prostorskih podatkov so uporabnikom na voljo brez nepotrebnih administrativnih ovir, prav tako za večino zbirk obstajajo metapodatkovni opisi.

3.2.1 Naloge na področju podatkov in storitev

Vsi upravljalci zbirk prostorskih podatkov morajo še naprej zagotavljati redno in kakovostno vodenje ter vzdrževanje zbirk. Oblikovati moramo ustrezna tehnična navodila in nadaljevati vzpostavljanje posameznih gradnikov PPI, kot so Geo-portal, portalne spletne (omrežne) storitve, kot so dostop in posredovanje prostorskih podatkov, obstoječe storitve spletnega vpogledovalnika podatkov (web mapping), dopolnitev in razširitev standardizirane storitve spletnega pridobivanja in prenosa prostorskih podatkov in njihove uporabe neposredno v aplikacijah uporabnikov. Zato bi lahko z nekaj dopolnitvami uporabili obstoječo infrastrukturo portala »prostor« in drugih storitev, ki jih že danes prek svojih spletnih strani zagotavlja Geodetska uprava RS, seveda ob povezovanju z drugimi spletnimi portali organov javne uprave v Sloveniji.

3.3 Metapodatki

V Direktivi INSPIRE je II. poglavje namenjeno metapodatkom in države članice obvezuje, da zagotovijo izdelavo metapodatkovnih opisov za zbirke prostorskih podatkov in storitve v zvezi s prostorskimi podatki, zahteva tudi, da se ti metapodatki redno vzdržujejo.

Metapodatki vključujejo informacije o skladnosti zbirk prostorskih podatkov z izvedbenimi pravili, ki jih določajo delovne skupine na ravni EU, informacije o pravicah uporabe zbirk prostorskih podatkov in storitev v zvezi s prostorskimi podatki, podatke o kakovosti in veljavnosti prostorskih podatkov, ter navedbo organa javne uprave, odgovornega za vzpostavitev, upravljanje, vzdrževanje in distribucijo (izdajanje) zbirk prostorskih podatkov in storitve v zvezi s prostorskimi podatki. Prav tako so v metapodatkovnem opisu navedene zbirke prostorskih podatkov, do katerih ima javnost omejen dostop, ter razlogi za takšno omejitev.

3.3.1 Naloge na področju metapodatkov

Slovenija in druge države članice so dolžne zagotoviti popolne in kakovostne metapodatkovne opise za zbirke prostorskih podatkov, ki ustrezajo enemu ali več področjem, naštetim v prilogah

I in II, do leta 2009 in metapodatkovne opise za zbirke prostorskih podatkov, ki ustrezajo enemu ali več področjem, naštetim v Prilogi III, do leta 2013. Geodetska uprava RS in Agencija RS za okolje sta že doslej vodili metapodatkovne opise, izdelane skladno z navodili, ki povzemajo evropske standarde na tem področju. S sprejetjem izvedbenih pravil za metapodatke so dane možnosti, da obstoječe metapodatkovne opise dopolnimo, tako da bodo povsem skladni z zahtevami, navedenimi v izvedbenih pravilih za metapodatke.

3.4 Medopravilnost in storitve

Direktiva INSPIRE v IV. poglavju opredeljuje tako imenovane omrežne storitve. Države članice vzpostavijo in upravljajo sistem prenosa/izmenjave podatkov. Sistem mora zagotoviti dostop do metapodatkov, podatkovnih zbirk in drugih storitev. Storitve tega sistema bodo morale biti na voljo vsem organom javne uprave. Države članice so dolžne vzpostaviti in upravljati omrežje naslednjih storitev:

- (a) storitve iskanja, ki omogočajo iskanje zbirk prostorskih podatkov, in storitve prostorskih podatkov na podlagi vsebine ustreznih metapodatkov in prikazovanje vsebine metapodatkov;
- (b) storitve pregledovanja, ki omogočajo vsaj prikazovanje, različne poglede, povečavo/pomanjšavo, izločitev ali prekritje naborov prostorskih podatkov, in prikazovanje vseh ustreznih vsebin metapodatkov;
- (c) storitve prenosa podatkov, ki omogočajo prenos kopij celotnih zbirk ali delov zbirk prostorskih podatkov k uporabniku,
- (d) storitve transformacije, ki omogočajo transformacijo zbirk prostorskih podatkov;
- (e) »storitve dostopa do prostorskih podatkov«, ki omogočajo neposreden dostop do podatkov oziroma priklic storitev za dostop do podatkov.

Določeno je, da morajo biti te storitve preproste za uporabo in dostopne prek spleta ali kateregakoli drugega ustreznega telekomunikacijskega sredstva, ki je na razpolago javnosti.

3.4.1 Naloge na področju medopravilnosti in storitev

Treba je povezati obstoječe storitve vpogledov v podatke ter storitve prenosa, naročanja in transformacije prostorskih podatkov, ki jih zagotavljajo posamezne institucije, in ugotoviti, koliko so te storitve skladne z zahtevami INSPIRE. Po vzpostavitvi ali dopolnitvi prostorskega portala je treba vse storitve narediti dostopne tudi prek tega portala. Ta naloga bo nedvomno zahtevala največ sodelovanja med vsemi vključenimi institucijami in prav pri izvajanju te naloge je pričakovati najmočnejše angažiranje zasebnega sektorja kot ponudnika določenih storitev in dodane vrednosti podatkov.

4 SKLEP

Pred nami je torej zahtevna naloga, saj moramo poskrbeti za usklajevanje na področju prostorske podatkovne infrastrukture. Treba bo opredeliti tehnične podrobnosti souporabe prostorskih podatkov in pravila dostopa do prostorskih podatkov, ki jih upravljajo organi javne uprave v

Sloveniji. Poenotiti bo treba pravila cenovne politike v zvezi s temi podatki. V tem prispevku smo poskušali vsaj nakazati, kako se že oziroma kako bi se morala v te dejavnosti vključevati slovenska državna geodezija, univerza in zasebni sektor.

Doslej na področju upravljanja prostorskih podatkov EU ni imela predpisanih podrobnejših usmeritev. Predlog Direktive INSPIRE dopolnjuje druge politične pobude, kot je Direktiva o večkratni uporabi in komercialni rabi informacij javnega značaja.

Ministrstvo za okolje in prostor ter Geodetska uprava Republike Slovenije sta že doslej podpirala harmonizacijo prostorskih podatkov, spodbujala sta njihovo izmenjavo in dostopnost čim širšemu krogu uporabnikov. Slovenija že izpolnjuje precejšen del usmeritev in zahtev, ki izhajajo iz Direktive INSPIRE. Danes imamo na voljo dovolj temeljnih prostorskih podatkov, do katerih lahko uporabniki enostavno dostopajo in se razmeroma redno vzdržujejo. Pozitivno lahko ocenimo tudi metapodatkovni sistem, ki uporabnikom olajša iskanje in daje informacije o obstoju posameznih podatkovnih nizov, njihovi kakovosti in pogojih dostopa ter cenovni politiki. Delitev na komercialne in nekomercialne načine uporabe prostorskih podatkov ter način financiranja prve vzpostavitve podatkovnih nizov sta tudi v Sloveniji rešena podobno, kot je predvideno v predlogu direktive.

Vse povedano nam daje dobro izhodišče za vzpostavitev kakovostne prostorske podatkovne infrastrukture v Sloveniji. Čaka nas veliko dela in naporega usklajevanja, je pa to tudi priložnost za odpiranje novih področij delovanja slovenske geodezije.

Literatura in viri:

<http://www.eur-lex.europa.eu> – besedilo Direktive INSPIRE v slovenskem jeziku

<http://inspire.jrc.ec.europa.eu> – spletna stran pobude INSPIRE

<http://www.gov.si/gu> – spletna stran Geodetske uprave RS

<http://www.ec-gis.org> – GIS portal Evropske komisije, Joint Research Centre,

<http://www.eurogeographics.org> – spletna stran EuroGeographicsa

Pripelo za objavo, oktober 2008

Sprejeto: 19. november 2008

Tomaž Petek, Geodetska uprava RS

Območna geodetska uprava Ljubljana

Cankarjeva cesta 1, SI-1000 Ljubljana

E-pošta: tomaz.petek@gov.si